

หลักสูตรฝึกอบรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน
เรื่อง การบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในชุมชน จำนวน 6 ชั่วโมง
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

ความเป็นมา

ปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนของประเทศไทย นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่อยู่คู่กับสังคมไทยมายาวนาน ไม่ว่าจะเป็นปริมาณการผลิตขยะที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจากสถานการณ์ขยะมูลฝอยในปี 2556 มีปริมาณขยะมูลฝอย ถึง 26.77 ล้านตัน ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเพียง 7.2 ล้านตันที่เหลือเป็นการ กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้เพียง 5.1 ล้านตัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของประชาชน โดยขยะ ชุมชนที่เกิดขึ้นสามารถจำแนกตามองค์ประกอบได้ 4 ประเภท ได้แก่ ขยะย่อย สลาย ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไป โดยขยะแต่ละประเภทจะต้องได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม โดยมีขั้นตอน วิธีดำเนินการ อันประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ภายใต้หลักการ การลดปริมาณขยะและการใช้ซ้ำ (Reduce and Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycling) การผลิตพลังงาน (Energy Recovery) และการกำจัดขั้นต้นสุดท้าย (Final Disposal)

หลักการของหลักสูตร

1. ยึดชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning)

ส่งเสริมการเรียนรู้จากสภาพปัญหาและทรัพยากรที่มีอยู่จริงในชุมชน เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุดและยั่งยืน

2. บูรณาการความรู้และการปฏิบัติจริง

เน้นการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เช่น การคัดแยกขยะ การลดขยะ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการจัดการขยะอินทรีย์

3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่าย

เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และดำเนินกิจกรรม

4. ปลุกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคม

มุ่งสร้างค่านิยมและพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการสร้างขยะ และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

5. มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ส่งเสริมแนวทางการจัดการขยะตามหลัก 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) และการใช้ทรัพยากรอย่างสมดุล เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชนปัจจุบันและอนาคต

จุดมุ่งหมาย

มุ่งพัฒนาให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบริบทของชุมชน ตระหนักถึงคุณค่าและผลกระทบของขยะต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

จำนวน 6 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี 4 ชั่วโมง

- ภาคปฏิบัติ 2 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ความหมายและประเภทของขยะ	เพื่อให้ทราบความหมายและประเภทของขยะ	ความหมายและประเภทของขยะ	- บรรยายให้ความรู้	1	
2	ความสำคัญการบริหารจัดการขยะ และสิ่งแวดล้อมในชุมชนตามหลัก	เพื่อให้ผู้เรียนบอกความสำคัญ การบริหารจัดการขยะ และ สิ่งแวดล้อมในชุมชนตามหลัก 3R ได้	ความสำคัญการบริหารจัดการขยะ และ สิ่งแวดล้อมในชุมชนตามหลัก 3R ได้ 1. R1 = Reduce (ลดการใช้) 2. R2 = Reuse (การใช้ซ้ำ) 3. R3 = Recycle (การนำกลับมา ใช้ใหม่)	- บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรมกลุ่ม	1	
3	สภาพปัญหาและการ แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ ขยะและสิ่งแวดล้อมในชุมชนตามหลัก 3 ช.	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สภาพปัญหาและการแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับขยะและสิ่งแวดล้อม ในชุมชนของตนเอง	สาเหตุสภาพปัญหาและการ แก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับขยะและ สิ่งแวดล้อม ในชุมชนตามหลัก 3 ช. 1. ใช้น้อย 2. ใช้ซ้ำ 3. นำกลับมาใช้ใหม่	-บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรมกลุ่ม - สาธิต - ฝึกปฏิบัติ	1	

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
4	กระบวนการ/ วิธีการ การนำ ขยะกลับมาใช้ ใหม่	เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก วิธีการการ นำขยะ กลับมาใช้ใหม่และ รักษา สิ่งแวดล้อมใน ชุมชน	กระบวนการ/วิธีการการ นำ ขยะกลับมาใช้ใหม่ - การคัด แยกขยะประเภทต่างๆ - การ ทำขยะหลุมเปียก - การทำ วัสดุเหลือใช้ นำกลับ เข้าสู่ กระบวนการผลิตใหม่ เป็น สินค้าชนิดต่างๆได้ - สิ่งประดิษฐ์จากขวด พลาสติก/กระป๋อง/แก้ว น้ำ/ ขวดน้ำ/ยางรถยนต์ ฯลฯ	-บรรยายให้ความรู้ - กิจกรรมกลุ่ม - สาธิต - ฝึกปฏิบัติ	1	2

สื่อการเรียนรู้

1. ศึกษาจากเอกสาร
2. ใบความรู้/ภาพประกอบ
3. แหล่งเรียนรู้
4. สื่ออินเทอร์เน็ต

การวัดผลประเมินผล

ประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจากการสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต การมีส่วนร่วม

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีชิ้นงาน/ผลงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

ลงชื่อ.....ผู้เขียนหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(.....)